

Lietuvos psichologų kongresas

Recenzuota kongreso
medžiaga

2025 m. balandžio 25-26 d.
Vilnius

Lietuvos
psichologų
sąjunga

VILNIAUS UNIVERSITETO LEIDYKLA

Filosofijos
fakultetas

EuroPsy
Akredituotas renginys 2025/062

Lietuvos psichologų kongreso organizatoriai:

Lietuvos psichologų sąjunga
Vilniaus universitetas

Mokslo komitetas (pranešimų santraukų recenzentai ir mokslinės programos sudarytojai):

prof. dr. Jurgita Lazauskaitė-Zabielskė (pirmininkė) (VU)
doc. dr. Arvydas Kuzinas (MRU)
prof. dr. Dalia Antinienė (LSMU)
doc. dr. Giedrė Širvinskienė (LSMU)
prof. dr. Kristina Žardeckaitė-Matulaitienė (VDU)
doc. dr. Loreta Gustainienė (VDU)
doc. dr. Raimonda Petrolienė (LPS)
prof. dr. Reda Gedutienė (KU)
prof. dr. Rimantas Vosylis (MRU)
doc. dr. Roma Šimulionienė (KU)
prof. dr. Saulė Raižienė (VU)

Organizacinis komitetas:

Aina Adomaitytė (LPS)
Skaistė Jurevičienė (LPS)
Gabrielė Gudynaitė (VU)
prof. dr. Antanas Kairys (VU)
dr. Marija Turlinskienė (VU)
doc. dr. Raimonda Sadauskaitė (pirmininkės pavaduotoja) (VU)
doc. dr. Olga Zamalijeva (pirmininkė) (VU)

Už pranešimų turinį atsako pranešimų autoriai. Lietuvos psichologų kongreso organizatoriai neprisiima jokios atsakomybės, susijusios su pranešimų santraukų kokybe ar informacijos tikslumu.

Copyright © 2025 [Jurgita Lazauskaitė-Zabielskė, Olga Zamalijeva]. Published by Vilnius University Press
This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Licence, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.
<https://doi.org/10.15388/LPK2025>

Vilniaus universiteto leidykla,
Saulėtekio al. 9, LT-10222 Vilnius
info@leidykla.vu.lt, www.leidykla.vu.lt
Knygos internete *knygynas.vu.lt*
Mokslo periodikos žurnalai *zurnalai.vu.lt*

PIRMIEJI ŽINGSNIAI TAIKANT DIALEKTINĘ ELGESIO TERAPIJĄ LIETUVOS KALĖJIMUOSE

FIRST STEPS IN IMPLEMENTING DIALECTICAL BEHAVIOR THERAPY IN LITHUANIAN PRISONS

Ugnė Sungailaitė (Lietuvos kalėjimų tarnyba, Vilniaus kalėjimas), Virginija Klimukienė (Vilniaus universitetas; Lietuvos kalėjimų tarnyba).

* ugne.sungailaite@kalejimai.lt

Lietuvoje kasmet laisvės atėmimo bausmę atlieka daugiau nei 4000 nuteistųjų. Jų nusikaltimai, net ir patys sunkiausi, dažnai būna impulsyvūs, susiję su emocijų disreguliacija, psichoaktyviųjų medžiagų vartojimu, kitomis priklausomybėmis, prosocialių sprendimų priėmimo įgūdžių stoka ar ankstesnėmis traumomis. Įkalinimo aplinka taip pat neretai sukelia krizes, kurioms įveikti reikia specifinių įgūdžių (Verona et al., 2024).

Dialektinė elgesio terapija (DET), kurią Marsha Linehan (1993) sukūrė dirbti su ribinio asmenybės sutrikimo turinčiomis moterimis, linkusiomis į savižalojantį ar savižudišką elgesį, šiuo metu taikoma įvairioms tikslinėms grupėms, įskaitant ir nusikaltusius asmenis (Ivanoff & Marotta, 2018). Bausmių vykdymo sistemoje ribinį asmenybės sutrikimą turinčių asmenų skaičius siekia 20 proc., tuo tarpu kai bendroje populiacijoje jis yra apie 2% (Nee, & Farman, 2007). Mokslinių tyrimų apie DET efektyvumą kalėjimų ir teismo psichiatrijos srityje nėra daug (Tomlinson, 2018), tačiau turimi duomenys rodo, kad DET gali būti veiksminga mažinant nuteistųjų ar priverstinai gydomų pacientų agresiją, savižudybes ar savižalojantį elgesį bei kriminalinio recidyvo riziką.

Kaip pažymi Duwe ir Clark (2015), korekcinų intervencijų integralumas yra labai svarbus veiksnys jų efektyvumui ir tinkamam ribotų bausmių vykdymo sistemos išteklių panaudojimui. Todėl 2024 metais pradėjus diegti DET Lietuvos kalėjimų tarnyboje, didelis dėmesys buvo skiriamas ne tik DET komandų 4 kalėjimuose formavimui, jų mokymams ir supervizijoms, bet ir DET metodo taikymo integralumo užtikrinimui. Remiantis *Korekcinų programų vertinimo apraše* (angl. Correctional Program Assessment Inventory, sutr. CPAI, Gendreau & Theriault, 2019), išskiriamais pagrindiniais programos integralumo kriterijais, pranešimo metu bus pasidalinta įžvalgomis apie praktinius iššūkius, kylančius diegiant naują metodą, ir galimas DET modifikavimo perspektyvas, atsižvelgiant į uždarų institucijų kontekstą.

Pagrindiniai žodžiai: Dialektinė elgesio terapija; kalėjimas; nuteistieji; resocializacija; bausmių vykdymas.